

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

12/12/2022

محمد صالح گردش

وجوه مشترک ایماق ها با مردم هند

ایماق ها تیره مردمی که در ولایت غور و ولایات دگر کشور به قسم کتلوی بسر می برند، به زبان دری سخن می گویند. یعنی زبان مادری شان دری است. همچنان این مردم در بعضی مناطق در نزدیکی با ترکان به زبان ترکی و با نزدیکی پشتون ها به زبان پشتو نیز سخن می گویند. اما قسمی که به نظر می رسد این مردم تعلقات بسیار دیرینه و محکمی با مردم و فرهنگ شبه قاره هند، یعنی با پشتون ها و دگر مردم باشنده آن سامان به خصوص هندی ها دارند. وقتی به البسه این مردم توجه شود طرز و رسم البسه مردم ایماق با البسه و پوشاک مردم هند شباهت های زیادی را داراست، بخصوص البسه قشر اناث این طایفه با پوشیدن چادر های کلان و پیراهن های دراز و فراخ یکی از همسویی ها و مشابهت های این دو کتله مردم است که البته این مشترکات را با مردم پشتون نیز دارا اند. من که بزرگ شده ی شهر بودم زمانی که در دوران بچگی مدتی را نسبت قرابت در میان آنها بسر برده ام، بسیار به مشکل می توانستم حرف و سخن آنها را بفهمم. آنها از کلمات و اصطلاحاتی استفاده می کردند که برای من قابل فهم نبودند. من این مشکل را با مرد ها نداشتم زیرا مرد های منطقه که با دری زبانان شهری در تماس بودند، با لهجه دری مردم شهر آشنا بودند و کمتر اصطلاحات بینی شان را با دیگران بکار می گرفتند اما زبان زنان شان که بالهجه و مصطلحات بخصوص و مروج خودشان سخن می گفتند، فهمش برای من دشوار و پیچیده بود.

من در آن زمان ها ۱۱ یا ۱۲ سال و فارغ صنف پنجم مکتب و در سه ماه رخصتی همان سال نزد اقارب مادری ام رفته بودم. با این فاصله بعید زمانی به دو موضوع اشاره می کنم: یکی استفاده کلمه "بلم" در میان آن مردم به معنی عزیزم یا جانم می باشد. این کلمه در زبان اردو و هندی به هیأت "بلم" و به همان معنی کاربرد دارد. یکی دیگر از مشترکات، استفاده از وسیله ی بنام "دولی" است چنانکه عروس را در میان یک وسیله چهارچوکات تزئین شده می نشانند و باگرفتن از دستک های آن که مانند زنبیل است عروس را تا خانه داماد انتقال می دادند و آن وسیله را به نام "دولی" یاد می کردند.

این وسیله با همین اسم در میان هندی ها نیز و به همین منظور استفاده می شود. از دید این قلم اسم این وسیله با واژه "دولهن" به معنی عروس در زبان هندی ممکن است ریشه مشترک داشته باشد. ممکن می دانم که در گذشته های پیش از اسلام کلمه دولهن در میان ایماق ها برای عروس نیز بکار می رفته است اما با نفوذ زبان عربی این کلمه از استفاده افتاده باشد. یک رسم دگر نیز در گذشته ها در میان ایماق ها مروج بوده که در یک موقع خاص اعضای خانواده آتشی می افروختند و همه در اطراف آتش قرار می گرفتند که چنین رسمی در میان هندیان در یک زمان خاص و معین همه ساله اجرا می گردد و هم این رسم ممکن است با عنعنه یا جشن "دیوالی" مردم هند رابطه بگیرد. همچنان تا گذشته های قریب به ما همان شب و یا روزی که عروس به سوی خانه ی شوهر رهسپار می گردیده پیش از آن به مطبخ می رفته و بعد از زیارت و احترام دیگ و دیگدان خانه پدر آماده رفتن خانه شوهر می گردیده است.

طی چهل سال اخیر با ارتباط بیش از حد ایماق ها با شهرنشینان و به خصوص رفت و آمد شان به ایران در زبان شان تغییرات عمیقی وارد گردیده است اما اگر کسانی خواسته باشند در همچو زمینه ها به تحقیق بپردازند هنوز هم می توانند وجوهات مشترک و شگفت و دست نخورده ی را میان این دو کتله مردمی و فرهنگی باز یافت نمایند.

د پانو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په خیر و لولئ